

ної підготовки викладача та студентів використання кейсу обертається марнуванням часу на безпредметну дискусію. Крім того, розроблення кейсів є досить складним і трудомістким заняттям. Важливою особливістю кейсу є відсутність єдиного вірного розв'язку. Вірні рішення можуть бути різними, головне щоб вони були добре аргументованими. Певним чином, багатоваріантність рішень і робота у малих групах створює деякі труднощі для викладача щодо об'єктивності індивідуального оцінювання студентів.

Деякій мінімізації негативних рис даної технології сприятиме дотримання таких основних вимог: опис реальної управлінської проблеми чи ситуації; послідовний виклад подій має містити основні деталі та уточнення, які можуть допомогти у прийнятті рішення; наявність центрального героя, інтриги, боротьби інтересів; свіжість подій та відомих студентам фірм та керівників; адаптованість проблемної ситуації до знань, які викладач хотів би актуалізувати [2, с. 231]. П. Шеремета також наполягає на тому, щоб кейс будувався на місцевому матеріалі. «Студенти почувають себе впевненіше, якщо вони добре знають середовище та контекст, в якому відбуваються події, описані в кейсах» [3, с. 35]. Безумовно, дану технологію доцільно застосовуватися для опрацювання тем прикладного характеру.

Урахування зазначених особливостей при підготовці кейсу значно підвищує його ефективність. Відтак підвищується ефективність всього навчального процесу, бо даний метод сприяє формуванню у студентів професійних компетенцій майбутніх керівників компаній, підрозділів, інших структурних одиниць сучасної організації, забезпечує їм певний досвід прийняття управлінських рішень, який вони отримують у стінах університету, що особливо актуально в умовах відсутності бази практики; сприяє напрацюванню ними таких особистісних компетенцій, які у сучасній компанії ціняться чи не найвище (лідерство, комунікабельність, уміння налагоджувати стосунки та плідно працювати у команді, креативність, самоактуалізація тощо). Зрештою застосування цього методу робить навчальний процес цікавішим, яскравішим, та більш життєвим, що особливо важливо у подолання деякої нудьги та «байдужості» сучасного студента. Адже там, де виникає емоція інтересу (кейс завжди містить інтригу, проблему, питання), там виникає момент творчості, що істотно підвищує ефективність навчання.

Література

1. Барнс Л., Кристенсен К., Хансен Э. Преподавание и метод конкретных ситуаций. – М., 2000.
2. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: Навч. посіб. / За ред. М.В. Артюшиної, О.М. Котикової, Г.М. Романової. – К.: КНЕУ, 2007. – 528 с.
3. П. Шеремета, Г. Канищенко. Кейс-метод: з досвіду викладання в українській школі бізнесу. – Київ: Центр інновацій та розвитку, 1999. – 81.

Машкова І. М.,
ст. викладач кафедри іноземних мов ФЕФ

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН У КАНАДІ В КОНТЕКСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Викладач вищої школи в умовах глобалізації полікультурного і динамічного світу, щоб задовольнити вимоги студентів, які все більше зростають, має бути майстром педагогічної справи, формуючи свою технологічну культуру. Використовуючи найкращі надбання традиційної парадигми освіти, він може зосередити свою увагу на гуманістичній, особистісно-орієнтованій, антропоцентричній педагогіці. Завдяки швидкому впровадженню інформаційних технологій, широкому використанню технічних засобів у навчальному процесі, він все більше розвивається у напрямку індивідуалізації та диференціації.

У Канаді освіта є одним із пріоритетів держави, безпосередньо пов'язана з перспективами соціально-економічного розвитку і стабільності суспільства, тому вона забезпечує рівні правові умови для державних і приватних закладів освітньої галузі, в тому числі для професійної підготовки педагогів різних напрямів науки, техніки та інформаційно-комунікаційних технологій.

Істотною особливістю навчання української мови та інших українознавчих дисциплін у сучасній Канаді є розвинутий диференційований підхід до навчання, зумовлений різноманітністю груп учнів і студентів одночасно з їх невеликою чисельністю. Завдяки активності української діаспори та підтримці федерального уряду, взаємовпливу канадських та українських методик на сучасному етапі розвитку обох країн, фундаментальним науковим дослідженням канадських українознавців, які також допомагають іншим етнічним спільнотам у пошуку та підтримці їх національної ідентичності, україномовна освіта найефективніше здійснюється саме в Канаді.

Центр україномовної освіти (ULEC – Ukrainian Language Education Centre), який називає себе видавничою зброєю (the publishing arm) Канадського Інституту Українських Студій (KIUC) і Методичний кабінет Української мови (МКУМ), засновані в 1976 році при Альбертському університеті, розвивають, публікують та просувають ресурсні матеріали для студентів і вчителів початкового та середнього рівня освіти, які підтримують україномовне навчання. Вони продовжують розробку та оновлення методики викладання для учнів молодших класів (через ресурсну програму публікацій «Нова», засновану д-ром Оленкою Білаш у 1994 році), активно працюють над методикою викладання української мови та культури для учнів середніх і старших класів загальноосвітніх закладів Канади. Спочатку призначені для українських двомовних шкіл, ці ресурси тепер пристосовані для інших мовних програм (арабської, китайської, німецької, іврит, польської, іспанської тощо). У розробці методичних матеріалів беруть активну участь самі студенти університету, що є, на наш погляд, важливим показником студентоцентрованого навчання.

Керівництво педагогічною практикою також зазнало значних змін в останні десятиліття. Результатом запровадження такої її частини, як психологічне керівництво, можна вважати зростання студента в плані критичного самоусвідомлення, а не традиційне покладання на авторитетне судження. На основі педагогіки партнерства наставництво стало методом надання допомоги та аналізу діяльності майбутнього вчителя з метою його професійного удосконалення і сприймається як метод професійного розвитку, а не як метод контролю.

У сучасній Канаді особистісно орієнтована підготовка майбутніх учителів українознавчих дисциплін до максимально повної самореалізації в професії є передумовою успішності пізнавальної діяльності студентів, підвищення якості їх професійної компетентності та всебічного розвитку, чому також сприяє підвищення якісної складової навчальних програм та методик із застосуванням інноваційних технологій, посилення наукової складової, завдяки ефективному співробітництву дослідницьких інституцій з освітянами-практиками, та активність української діаспори, підтримана федеральним урядом в атмосфері дійсного канадського мультикультуралізму.

Москаленко О. М., д.е.н.,
професор кафедри політичної економії

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ НАУКИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

В останні роки спеціалісти в галузі економічної теорії наголошують на стійкому зростанні інтересу з боку фахівців різних сфер економічного та політичного життя до результатів системного теоретичного і політико-економічного осмислення закономірностей, тенденцій, перспектив економічного та соціального розвитку суспільства, природи суперечностей, що виникають у процесі такого розвитку, принципів і форм ефективної взаємодії різних суб'єктів господарського життя сучасного глобалізованого суспільства [3, с. 54–55]. Зростання ролі економічного знання у системі координат функціонування сучасного суспільства викликає, відповідно, нові вимоги до системи і якості підготовки економістів-теоретиків оскільки, як зазначав Нобелівський лауреат з економіки 2015 р. Ангус Дітон: «Сьогодні рівень наших знань, особливо у сфері науки і техніки, набагато вищий рівня знань тих, хто жив 250 років тому, і ці знання являють собою найважливіше джерело нашого подальшого удосконалення» [2, с. 9].

За цих умов, актуальність інноваційного підходу до викладання науки «Економічна теорія сучасного суспільства» обумовлюється, на наш погляд, тим, що певна парадигма досліджень на кожному історичному етапі розвитку економіки та суспільства виконує роль «дисциплінарної матриці» Томаса Куна, яка пропонує досліднику дотримуватися певних меж предметного поля науки, визнаних правил, алгоритму проникнення у сутність економічних явищ і процесів [3, с. 56]. Отже, функції та завдання науки «Економічна теорія сучасного суспільства» (освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр», VIII семестр) полягають у такому [4]: *по-перше*, вона виступає практичним інструментом для виявлення соціально-економічних суперечностей, що притаманні сучасному суспільству, як у глобальних масштабах, так і на рівні національних держав, інтеграційних об'єднань, на основі логіко-історичного аналізу, й, разом з тим, вироблення рекомендацій для зняття цих суперечностей; *по-друге*, формування методологічних підходів до розуміння логіки соціально-економічного розвитку суспільства, вибору траєкторії розвитку Україною з урахуванням світових тенденцій, використанням усього потенціалу суспільства; *по-третє*, як методологічна основа для обрання орієнтирів розвитку в умовах системної кризи, для чого необхідно розуміти глибинні закономірності суспільного розвитку та особливості їх реалізації на сучасному етапі. Основою такого підходу є логіко-історична методологія економічної